

Lib
Respect pentru cameni și cărți

Lucian Dan
TEODOROVICI

Fiction-Ltd

Cel care cheamă câinii

POLIROM

Respect pentru oameni și cărți

Lucian Dan TEODOROVICI

Fiction-Ltd

Cel care cheamă câinii

POLIROM

2017

Capitolul 1

Ca în copilăria mea, aşa a venit Dumnezeu. În noaptea aceea aspră, cu întunericul fojgăind rânced printre copacii bătrâni, mi-am acoperit faţa cu mâinile şi le-am simtit ude. Am ținut lacrimile acolo, umplând căușul fiecărei palme şi acoperindu-mi cu ele ochii şi pleoapele, până când cerul s-a deschis în culori, iar El a apărut înofolit în nori albi, înconjurat de raze albăstrii şi roşiatice, s-a strecurat liniştit printre coroanele mari ale copacilor, a coborât până unde îl aşteptam îngenuncheat şi mi-a luat capul în mâini. M-a ținut aşa câteva clipe, m-a mângâiat apoi pe frunte, la fel ca-n copilărie, mi-a trecut mâna prin păr, iar eu am zâmbit. Am zâmbit, am început să plâng în hohote, am zâmbit din nou. Şi-atunci, a început să-mi murmură în ureche: „Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta şi, după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea“. Iar eu am spus mai departe cuvintele Lui. Şi vocea I-a coborât apoi până la şoaptă, iar în vreme ce El îmi vorbea tot mai încet, glasul meu devinea tot mai puternic. „Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăteşte. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.

Ție unuia am greșit și rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept ești Tu întru cuvintele Tale și biruitor când vei judeca Tu. Că, iată, întru fărădelegi m-am zămislit și în păcate m-a născut maica mea. Că, iată, adevărul ai iubit; cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii Tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți; spăla-mă-vei și mai vârtos decât zăpada mă voi albi.“

Am spus psalmul până la capăt, aşa cum l-am rostit în atâtea seri din copilărie, după *Tatăl nostru*. L-am dus până la ultimele cuvinte, iar ele au răsunat ca niște dangăte, lovindu-se de trunchiuri de copaci, de frunze, de crucea de lemn, de întuneric – și venind înapoi în mine. Și-abia atunci mi-am dat seama că El nu mai era la urechea mea să-mi șoptească. Doar lacrimile mi-erau încă martore ale coborârii Sale. În colțurile ochilor, pe pleoape și în căușele palmelor împreunate pentru rugăciune.

M-am ridicat, însămicând de propria-mi voce și de dispariția Lui. Am început să-L caut printre cruci, sute sau mii se făcuseră în jurul meu, căci până și copacii mi se arătau ca niște troițe asupritoare, dar El se pierduse undeva în întuneric. Picioarele au pornit să-mi alerge, fără ca gândul să le spună să facă, iar acolo unde se terminau copacii, slabe raze de lună strecură printre nori mi-au deschis dinainte un hău cu spini și mărăcini, cu arbori mărunți și grămezi de bușteni prăvăliți în afundul prăpastiei. Picioarele au luat-o nebunește spre vale, m-am rostogolit printre spini și mărăcini și m-am ridicat iarăși. Nu știu cum am ajuns între bușteni, rostogolindu-mă

Respe sau alergând, dar acolo m-am întins, am închis ochii și am căutat să-mi regăsesc suful. După o vreme, când am putut privi din nou, m-am văzut în mijlocul unui abis. Iar de sus s-a auzit un murmur, ca la începutul unei furtuni. Pe culmea rotundă, mii de lanterne au străbătut deodată bezna, toate îndreptate spre mine, orbindu-mă. Mi-am acoperit ochii cu mâinile și-am început să privesc printre degete. Murmurul s-a întărit, a devenit o larmă. Și-n larma aceea am început să aud altceva decât zgomotul unei porniri de furtună, am deslușit mărâituri amenințătoare. Și-am știut că nu lumina lanternelor mă orbește, ci lucirea ochilor de lupi înfometăți, mii de ochi și mii de lupi, pregătiți să rupă din carne mea, să-mi smulgă oasele unul câte unul și să le-mprăștie în valea astă adâncă, neagră, în care nimeni nu va coborî vreodată pentru a-mi culege rămășițele și a le aduna într-un mormânt. N-aveam încotro să fug, mi-am alungat imediat gândul, iar când mărâielile s-au transformat în urlete, într-un hăulit neîntrerupt, mi-am deschis larg ochii și am privit spre cer, căci nu mai voiam să văd altceva. I-am auzit năvălind de pe culme, ca la un semn, repezindu-se în vale printre spini și mărăcini, apropiindu-se de mine, strângându-mă în cercul lor. Și-atunci am putut să plâng din nou. Iar lacrimile mi-au adunat razele plăpânde de lună, le-au pus în jurul unui nor, ele au căpătat forță și culoare, au devenit albăstrie și roșiatice și au rămas aşa, lumnându-mă, pregătindu-mă pentru moarte. Am stat câteva clipe, multe clipe, gata să le simt colții înfipăti în carne, așteptând agonia pielii zdrențuite și-a mușchilor

smulși de pe oase. Dar lupii întârziau să mă sfâșie. Când am putut să înțeleg asta, când am știut că trecuse prea mult timp, că trebuia deja să fiu mort, am îndrăznit mai întâi să ascult cu atenție, apoi să privesc în jur. Nimic nu tulbura liniștea văii, nici un mărăit, nici un urlet. Și nici întunericul nu lăsa loc vreunei luciri amenințătoare. Doar razele albăstrui și roșiatice, care mi se amestecaseră printre lacrimi, îmi ofereau încă promisiunea că El va fi acolo ori de câte ori voi ști să-L chem.

Ceea ce am scris mai sus e un început. Al unei cărți. Al cărții mele. Doar că nu al acestei cărți. Începutul aceleia era patetic și sumbru, asemenea protagonistului ei, era un bocet, era o rugăciune. Începutul acesteia este, dimpotrivă, searbăd, nespectaculos, lipsit de orice pronume scris cu majusculă. Începutul acelei cărți era o ficțiune, aşa cum o ficțiune ar fi trebuit să fie întreaga poveste ce ar fi urmat. Începutul acestei cărți nu are nici o legătură cu ficțiunea, la fel cum întreaga narăriune care va urma va fi una reală. Iar acum sunt pregătit să nu mai mă învârt în jurul începutului, ci să trec la a-l scrie.

Pe 24 septembrie 2016, sâmbătă, mă plimbam cu Adela, soția mea, prin Cluj. Rătăciserăm drumul spre strada Anatole France, eram deja obosit și ușor nervos, mergeam printre blocuri identice și căutam ieșirea spre casa în care eram găzduiți deja de multe zile de către prietenii noștri Oana și Ciama. Am trecut la un moment dat pe lângă o ghenă de gunoi, cu mormane de resturi căzute alături, iar ceea ce mi-a atras atenția acolo mi-a schimbat rapid starea:

Respe sprijinită de-un stâlp de metal, printre gunoaie, o pancartă măcar stranie, atât de neașteptată și de nepotrivită prin mesajul scris pe ea cu litere mari, mov, pe fond negru: *Writing is the only way of life.* Am făcut câteva fotografii. Și-apoi, deși cu greu mi-aș găsi superstiții prin viață, m-am tot gândit la ce-ar fi vrut să însemne chestia asta.

Peste patru zile, pe 28 septembrie, aveam să fac prima ședință de chimioterapie. Cu trei zile înainte de mica întâmplare descrisă mai sus, pe 21 septembrie, veniseră rezultatele biopsiei: cancer limfatic. Cu unsprezece zile mai devreme, pe 13 septembrie, fusesem operat, tot în Cluj, de un excelent chirurg, care-mi extirpase glanda parotidă și numeroși ganglioni.

În aceeași sămbătă, pe seară, am vorbit la telefon cu un vechi prieten din Iași, scriitor. L-am sunat pentru că trecuse, în urmă cu câțiva ani, printr-un cancer mai afurisit decât al meu. Și, o zic asemenea celor nevoiți să încurajeze oamenii în astfel de situații, câștigase lupta. L-am sunat pentru că aveam nevoie să discut cu el. A fost primul om care mi-a aflat diagnosticul, în afara familiei și a gazdelor noastre. La un moment dat, în timpul con vorbirii, a început, firesc, să-mi dea sfaturi. Le și așteptam, de altfel. Mâncare sănătoasă, optimism, poate mișcare forțată atunci când mă simt în stare, mă rog, chestiuni dintr-astea. Apoi, aşa: „Dar știi care a fost pentru mine cel mai bun tratament? Scrisul. Am scris enorm, uneori bucăți de literatură, alteori tâmpenii, dar am scris încontinuu când starea mi-a permis să fac.

Sunt convins că, pentru oameni ca noi, scrisul e singurul mod de a supraviețui poveștii ăsteia“.

Cu două luni înainte de operație, mă apucasem în sfârșit, după cinci ani de la publicarea lui *Matei Brunul*, de o nouă carte, un alt roman. Din care am reușit să scriu două capitole. Începutul primului capitol l-am adus aici. E un început bun pentru acea carte pe care, cel mai probabil, n-o voi scrie vreodată. E un început bun și pentru a fi plasat aici, ca un corp străin, ca un fel de barieră între ce aş fi vrut să scriu și ceea ce voi scrie. Acel roman ar fi fost mult prea apăsător inclusiv pentru mine, cu o atmosferă tenebroasă, din care am ținut să redau doar o frântură. N-aveam nevoie și nici forță în perioada asta pentru aşa ceva. N-aveam nevoie de fanatismul religios al protagonistului, de nebunia lui, ce-avea să-l poarte, conform poveștii gândite de mine, prin situații negre, macabre uneori, prin monstruozități de minți bolnave. Și încă era scris la persoana întâi, iar mintea bolnavă trebuia să fie una cu mintea mea. Căci, asemenea oricărui scriitor, îmi închipui, și eu intru destul de mult în mintea naratorului și mă plasez în mijlocul situațiilor, pentru că e nevoie să fii în interior spre a putea comunica aşa cum se cuvine. În asta constă, cred, histriонismul unui scriitor: să fii în total acord cu personajul tău, chiar atunci când vântură idei cu care nu ai cum să fii de acord; să îl iubești într-un fel, chiar atunci când știi că-l construiești pentru a fi urât de toți ceilalți; să trăiești în stările lui, chiar dacă le disprețuiești din suflet după ce te-ai ridicat de la masa de scris și

ești obligat să faci eforturi mari pentru a te detașa de ele și a reveni la ceea ce ești tu. Mă rog, sunt lucruri simple, nu vreau să le fac să sună a vorbe mari, căci mi-ar fi jenă de cantitatea de clișeu cuprinsă în ele. Încerc doar să punctez ceva. Anume faptul că, atunci când află că ai cancer, iar viața ta se plasează brusc pe alte coordonate, nu prea mai ești dispus să-ți introduci și mintea într-o zonă a bolii și a tenebrelor. Și, chiar nefiind tocmai religios în situații normale, parcă totuși nu-ți vine să provoci divinitatea, fie ea una despre care nu ai păreri foarte ferme. Parcă ai căuta cel puțin un armistițiu dacă împăcarea totală nu e posibilă.

Măcar în perioada asta am înțeles de ce oameni pe care-i știam bine anorați în rațiune au devenit mult mai atenți la semne exterioare, acordându-le o nuanță supranaturală sau poate mai multe atunci când s-au îmbolnăvit. Unul dintre acești oameni a fost chiar mama mea, iar asupra ultimei părți a povestiei ei o să mă opresc pentru câteva rânduri aici.

Mama s-a îmbolnăvit de cancer undeva prin anul 1996. Avea patruzeci și unu de ani. Faptul că am și eu patruzeci și unu de ani acum are sau nu relevanță, habar n-am. Dar merită notat măcar în treacăt. Mama, revin, a fost toată viață un om rațional. Credea în Dumnezeu, dar într-un mod al ei, tăcut, deloc bisericos. Credea, aş zice, într-un mod nereligios. La scurt timp după ce a fost diagnosticată, a venit în Iași, unde eram eu student. Îmi amintesc bine momentul: o doctoriță, oferindu-i o rezervă cu televizor, neobișnuit de comodă pentru vremea aceea, aproape i-a garantat

vindecarea în urma unei operații. Îmi răsună și azi în minte procentul oferit de acea doctorită: nouăzeci și cinci la sută. S-a stabilit totul. Data internării, cea a intervenției chirurgicale. Ar fi urmat să revină în două săptămâni. Fără să aflu atunci de ce, după cele două săptămâni, mama m-a anunțat că refuză operația. Că e sigură de vindecare, că nu va refuza nici un alt tratament, dar în nici un caz nu va accepta operația. Și, în ciuda insistențelor mele și ale întregii familii, nu s-a răzgândit. Am aflat ceva mai târziu ce se întâmplase în cele două săptămâni: nu știu exact cum, s-a autoconvins să meargă la mănăstirea Cernica, aşa am înțeles, unde avea să întâlnească un mare părinte al Bisericii Ortodoxe Române, pe Ilarion Argatu. Se dusese vestea că ar fi fost un fel de profet și, în orice caz, un lecitor. Această mică înclinație spre misticism i-am înțeles-o. Ce s-a întâmplat mai departe a depășit însă puterea mea de înțelegere și, recunosc acum cu vină, puterea mea de a o ierta pentru că a cedat în felul acesta. Părintele Argatu a simțit că, dacă mama va face operația, va muri acolo, în spital. A simțit el aşa, prin urmare i-a comunicat ferm asta, asigurând-o în schimb că se va vindeca negreșit dacă nu va accepta intervenția chirurgicală. Și a fost extrem de convingător, de vreme ce urmările au fost cele pe care le-am pomenit deja: mama a hotărât că nu va mai veni la Iași. Și s-a supus altor proceduri medicale, a acceptat radioterapia și, pentru două ședințe, inclusiv chimiotерапия. Dar în nici un caz operația. Căutând acum pe internet, în folosul textului de față, prenumele părintelui Argatu,

Respe căci nu mi-l mai aminteam, am dat peste un panegiric închinat lui. Care se încheie astfel: „La trecerea spre cele veșnice a Arhimandritului Ilarion, I.P.S. Pimen Suceveanul, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, a spus printre altele: «Prin rugăciunile sale, mulți bolnavi s-au vindecat de diferite boli trupești sau sufletești». Trecerea lui „spre cele veșnice“, am aflat din același text, s-a produs la data de 11 mai 1999, pe când părintele Argatu avea optzeci și șase de ani. Mama a murit în urma cancerului, în spitalul din Iași, la câteva săptămâni după operația pe care o acceptase mult prea târziu, la data de 8 decembrie 2000. La numai trei zile după ce îi urasem „la mulți ani!“, deși știam cât de inutilă și de falsă este în fond urarea mea. Dar împlinise patruzeci și cinci de ani și aşa se cuvenea. Lucrurile merg și-n felul acesta uneori.

Astăzi o pot înțelege pe mama îndeajuns pentru a mă încovăni că n-am înțeles-o atâtă vreme. Pentru că unul dintre acei oameni, am observat în ultimele săptămâni, am devenit și eu. Adică unul dintre oamenii care-și pot accepta, în situația în care se află, măcar un strop de misticism, chiar dacă uneori mă străduiesc să mi-l îmbrac în autoironie. Dar în fond îl accept. Iar un prim exemplu e pancarta dintre gunoaie mai sus pomenită. Oricând în altă perioadă a vieții mele aş fi făcut același lucru: m-aș fi oprit, aş fi fotografiat-o și aş fi postat-o pe Facebook. Doar că, peste câteva *like*-uri, aş fi uitat complet de ea. M-aș fi gândit, eventual, pentru câteva minute, la faptul că nu cred, nu am crezut niciodată, în mesajul cu pricina. Sau măcar într-o sugestie a lui, pe care